

Kader rond de beleggingen en financieringen van Stad en OCMW Gent (versie 2025)

30 april 2025

Colofon

Stad Gent

Departement Financiën
Team Beheer en Ondersteuning

Publicatiedatum

30 april 2025

Contact

Tom Vyncke
Tom.vyncke@stad.gent
Tel. 0474/48.24.01

Postadres

Stad Gent
Stadhuis, Botermarkt 1, 9000 Gent

Bezoekadres

Franklin Rooseveltlaan 1, 9000 Gent

Inhoudsopgave

1. Algemene doelstelling Kader	4
2. De Pensioenreserves	5
2.1. Afbakening	
2.2. Doelstellingen	
2.3. Beslissingscriteria	
2.4. Rapporteringen	
3. De Beleggingen op korte termijn	7
3.1. Doelstellingen	
3.2. Beslissingscriteria	
3.3. Limieten	
3.4. Toegelaten instrumenten	
3.5. Rapporteringen	
4. De Financieringen	10
4.1. Doelstellingen	
4.2. Beslissingscriteria	
4.3. Limieten	
4.4. Toegelaten instrumenten	
4.5. Rapporteringen	

1. Algemene doelstelling Kader

Dit kader beoogt niet alleen een beheersing van risico's en het behalen van financiële doelstellingen op het vlak van beleggingen en financieringen, het wil ook een instrument zijn ter ondersteuning en realisatie van een doordacht duurzaamheidsbeleid dit door onze financiële relaties maximaal te oriënteren naar producten, diensten en instellingen die niet alleen gericht zijn op financieel rendement maar ook op het realiseren van sociale, ethische of milieudoelstellingen.

2. De Pensioenreserves

2.1. AFBAKENING

Onder de pensioenreserves vallen alle reserves die de Stad en het OCMW hebben opgebouwd om bij te dragen aan het pensioen van haar medewerkers. Hieronder vallen de reserves van de pensioenen van: (1) de eerste pijler voor de statutaire medewerkers van Stad, OCMW en Politie (inclusief de ex-SPE-medewerkers), (2) de tweede pijler voor de contractuele medewerkers van Stad en OCMW ('vaste prestatie' en 'vaste bijdrage'¹) en (3) de voormalige EGW-personeelsleden waarvoor een protocol is afgesloten met Eandis.

2.2. DOELSTELLINGEN

2.2.1. De pensioenreserves moeten optimaal beheerd worden in functie van rentabiliteit en risico.

2.2.2. De pensioenreserves staan maximaal uit in duurzame producten en/of bij duurzame tegenpartijen.

2.3. BESLISSINGSCRITERIA

Hieronder de financiële (2.3.1 t.e.m. 2.3.2) en niet-financiële beslissingscriteria (2.3.3 t.e.m. 2.3.5). De criteria 2.3.2. t.e.m. 2.3.5. zijn van toepassing op de reserves waarover de Stad en het OCMW volledig zeggenschap hebben over het beleggingsbeleid (zowel financieel als duurzaam), zijnde de pensioenen van de statutaire medewerkers alsook van de contractuele medewerkers ('vaste prestatie').

2.3.1. De pensioenreserves worden verdeeld in een beheer in Tak 21 en een beheer in Tak 23. De juiste verdeling over Tak 21 en Tak 23 wordt door het college van burgemeester en schepenen en vast bureau op voorstel van het financieel comité goedgekeurd.

2.3.2. Tak 21 belegt hoofdzakelijk in Europese obligaties uitgedrukt in euro. Tak 23 belegt hoofdzakelijk in Europese aandelen(fondsen) uitgedrukt in euro.

De juiste verdeling van activa, regio's, sectoren e.a. wordt door het college van burgemeester en schepenen en het vast bureau op voorstel van het financieel comité goedgekeurd.

2.3.3. Op gebied van het te volgen duurzaamheidsbeleid moet gekozen worden voor duurzaamheidsstrategieën met een maximale duurzaamheidsimpact, d.i. een combinatie van een negatieve benadering (via een uitsluitingsbeleid) met een vooral positieve benadering (via o.a. een 'best-in-class'-beleid).

Specifiek voor wat het klimaat betreft, betekent dit beleggingen met een zo laag mogelijke CO2-voetafdruk en een insluiting van bedrijven die investeren in hernieuwbare en duurzame energie, in lijn met de objectieven van de klimaatakkoorden van de Verenigde Naties.

¹ aangesloten bij de groepsverzekering VVSG-FPD-stelsel, zoals vele andere Vlaamse besturen

2.3.4. Voor de *bedrijven* geldt volgend uitsluitingsbeleid:

2.3.4.1. een algemene uitsluiting indien niet voldaan wordt aan de 10 principes van het 'Global Compact' van de Verenigde Naties, en indien niet minimaal aan de principes wordt voldaan zoals opgelegd door de kwaliteitsstandaard van Febelfin in het geval van omstreden activiteiten.

Meer concreet betreft dit een uitsluiting op gebied van onder andere: *mensenrechten, arbeidsrechten, milieu, anti-corruptie, bewapening, tabak, alcohol, bont, porno, kansspelen, thermische steenkoolwinning, conventionele en niet-conventionele olie -en gaswinning en niet-hernieuwbare en niet-duurzame elektriciteitsproductie.*

2.3.4.2. een specifieke sectoruitsluiting (100%) omwille van het fossielvrije beleid:

Bedrijven met fossiele brandstofreserves;

bedrijven die zoeken naar kolen, olie en gas of ze boven halen, behandelen, raffineren of vervoeren;

bedrijven die investeren in 'utilities' die fossiele brandstoffen gebruiken om elektriciteit te produceren

worden uitgesloten, zelfs indien ze groene obligaties uitgeven.

Deze specifieke sectoruitsluiting geldt niet voor de netbeheerders in de sector van de nutsvoorzieningen, behalve voor netbeheerders die zelf energie produceren door middel van fossiele brandstoffen en/of rechtstreeks participeren in de hierboven opgesomde uitgesloten bedrijven.

2.3.5. Ook *landen* die het minst scoren o.g.v. duurzaamheid, de fiscaal voordelige landen én landen waarop internationale sancties van toepassing zijn, worden uitgesloten.

2.4. RAPPORTERINGEN

2.4.1. De door de vermogensbeheerder aangeleverde rapporteringen bevatten niet enkel financiële rapporteringen maar ook specifieke duurzaamheidsrapporteringen via dewelke de impact van het beleggingsbeleid kan beoordeeld worden.

2.4.2. Het financieel comité, bestaande uit politieke en ambtelijke vertegenwoordigers van de Stad, de vermogensbeheerder en de verzekeraar, komt 3 à 4 keer per jaar samen om het gevoerde beleid, de samenstelling van de portefeuille, het behaalde rendement... te overlopen en beslissingen te nemen.

2.4.3. Een financieel-duurzaamheidscomité adviseert het financieel comité. Dit comité is samengesteld uit interne leden: één medewerker van de dienst Milieu en Klimaat, één medewerker van dienst Strategische coördinatie en medewerkers van het Departement Financiën, en externe leden: één vertegenwoordiger van de Universiteit Gent en een onafhankelijk expert inzake duurzaam beleggen. In dit comité zitten geen politieke vertegenwoordigers. Het advies van dit comité is niet bindend.

2.4.4. Aan het college/vast bureau wordt een trimestriële rapportering ter kennisneming voorgelegd.

2.4.5. De pensioencommissie, met een vertegenwoordiging van mandatarissen en vakorganisaties en een interne vertegenwoordiging vanuit de departementen Financiën en Personeel en algemeen directeur, komt jaarlijks samen en spreekt zich uit over de afrekening, de prospectieve actuariële studie en de beleggingsstrategie. Dit advies van de pensioencommissie wordt ter kennisneming voorgelegd aan de gemeenteraad/ocmw-raad.

3. De Beleggingen op korte termijn

3.1. DOELSTELLINGEN

3.1.1. De kasvoorraad (= geheel van gelden en waarden beschikbaar of belegd op maximaal één jaar) bevat voldoende kasmiddelen om ten allen tijde de verbintenissen te kunnen nakomen en de uitgaven te betalen.

3.1.2. De kasvoorraad moet optimaal beheerd worden in functie van rentabiliteit en risico, m.a.w. er moet gestreefd worden naar zo een hoog mogelijk rendement tegen een zo laag mogelijk risico, Uitgangspunt hierbij is dat speculatieve beleggingen uitgesloten zijn.

3.1.3. De kasvoorraad staat maximaal uit in duurzame producten en/of bij duurzame tegenpartijen.

3.2. BESLISSINGSCRITERIA

3.2.1. Er is een na te streven minimale thesaurievoorraad als buffer om onverwachte liquiditeitsbehoeften op te vangen. Met thesaurievoorraad wordt bedoeld de cash en direct opvraagbare gelden.

3.2.2. De looptijd van de beleggingen is maximaal één jaar. Wanneer een beleggingsvoorstel langer dan 90 dagen beslaat, wordt dit voorstel besproken in het rentecomité.

3.2.3. Beleggingen kunnen enkel worden gedaan in euro.

3.2.4. De tegenpartijen zijn overheden en banken (géén beleggingsondernemingen). Banken moeten ofwel van Belgisch recht zijn ofwel onder het recht van een andere Lid-Staat van de Europese Economische Ruimte ressorteren en een in België geregistreerd bijkantoor hebben.

Zowel banken met als zonder een externe financiële rating komen in aanmerking.

De Stad en het OCMW behouden zich het recht voor om banken zonder externe financiële rating uit te sluiten indien zou blijken (a.d.h.v. enkele financiële kerncijfers, zoals bv. de Tier 1 -ratio) dat deze niet financieel gezond zijn.

Voor banken met een externe kredietrating moet de tenminste BBB zijn (van Moody's, Standard & Poor's of Fitch). Banken zonder een externe kredietrating krijgen wel een lagere limiet (zie 3.3).

3.2.5. Omwille van de beheersbaarheid wordt het totaal aantal banken waarbij kan belegd worden (al of niet duurzaam) beperkt.

Periodiek worden alle banken beoordeeld op hun duurzaamheid, de door hen aangeboden producten, dienstverlening, e.a.

Het college van burgemeester en schepenen en vast bureau bepaalt de concrete invulling van het aantal banken.

3.2.6. Alle geselecteerde banken moeten coda-bestanden kunnen aanleveren, dit via Isabel of een eigen softwarepakket.

3.2.7. Wat de duurzame beleggingen betreft, komen in aanmerking enerzijds de spaarproducten (= zicht-, spaar- en termijnrekeningen) en anderzijds de beleggingen in geldmarktfondsen.

In deze producten wordt de structureel beschikbare thesaurie maximaal (d.i. 100%) belegd.

Voorwaarde is wel dat het rendement van deze producten minstens gelijk is aan 0,00%.

De juiste verdeling over de producten en tegenpartijen hangt af van de marktsituatie en de aangeboden rendementen.

3.2.8. De selectiecriteria voor de duurzame beleggingen zijn de volgende :

3.2.8.1. Voor de spaarproducten : de al of niet gelabelde of gecertificeerde zicht-, spaar -en termijnrekeningen die aan één of meer van volgende voorwaarden voldoen :

(a) Ze hanteren een positieve herbeleggingspolitiek voor het 'duurzaam sparen', waarbij de middelen rechtstreeks worden weder belegd in sectoren, bedrijven, instanties of projecten actief in volgende domeinen :

Coöperatief ondernemen; Cultuur; Duurzaam bouwen en wonen; Duurzaam of collectief vervoer en transport; Duurzaam ondernemen; Duurzame landbouw en voeding; Gezondheid; Hernieuwbare energie en energiebesparing; Maatschappelijk innovatieve producten of diensten; Maatschappelijke vernieuwing; Mensenrechtenorganisaties; Micro-kredieten; Natuur en Leefmilieu; Ontwikkelingssamenwerking; Opvoeding en onderwijs; Sociaal of ecologisch vernieuwende producten; Sociale of solidaire economie; Sport; Tewerkstelling van kansengroepen; Vredesbeweging; Welzijn.

(b) Ze hanteren (aanvullend of exclusief) een negatieve herbeleggingspolitiek of hebben een deontologische code en wijzen hiermee welomschreven activiteiten (productie, handel of dienstverlening) af. In voorkomend geval biedt de aanbieder alleszins volledig inzicht in haar werkwijze.

(c) Ze hanteren geen specifieke wederbeleggingscriteria, maar hebben een solidair luik verbonden aan de zicht-, spaar- of termijnrekening. Dit 'solidair sparen' kan gerealiseerd worden onder de vorm van een commissie van de bank of een winstafstand van de spaarder ten voordele van partners of projecten actief in de domeinen, opgesomd onder (a).

3.2.8.2. Voor de beleggingen in geldmarktfondsen zal volgens het volgende selectieschema gewerkt worden :

(a) in 1ste orde worden de gelabelde of gecertificeerde duurzame geldmarktfondsen geselecteerd. Onder andere het Ethibel label (BE) of het Novethic SRI label (FR) worden als betrouwbare onafhankelijke labels beschouwd.

(b) in 2de orde valt de keuze op niet-gelabelde duurzame geldmarktfondsen in zoverre de methodologie van hun duurzaamheidsscreening gemotiveerd en transparant is.

3.2.9. Bij een gevraagd aanbod door verschillende tegenpartijen, wordt de economisch meest gunstige geaccepteerd. Economisch meest gunstig dient ruim geïnterpreteerd te worden en omvat naast de prijs ook aspecten als het verzekeren van een duurzame toegang tot de financiële markten en naverkoop dienstverlening (bijvoorbeeld informatieverschaffing).

3.2.10. Afhankelijk van het inherente risico bieden bepaalde instrumenten meer of minder rendement in vergelijking met andere instrumenten; het is de verantwoordelijkheid van de financieel directeur een gezond evenwicht risico/return na te streven.

3.2.11. Bij beleggingen in geldmarktfondsen gebeurt de keuze van het fonds o.b.v. de historische rendementen. Bovendien moeten de fondsen (zowel de klassieke als de duurzame fondsen) een AAA -rating hebben van Moody's, Standard & Poor's of Fitch.

3.3. LIMIETEN

Onderstaande limieten gelden. De hoogte van deze limieten wordt door het college van burgemeester en schepenen en vast bureau op voorstel van het rentecomité goedgekeurd.

3.3.1. Het *maximum totaal uitstaand nominaal bedrag aan beleggingen (duurzame en niet-duurzame) per financiële instelling*. Met deze limiet (bedrag in euro) wordt bedoeld de gelden die uitstaan of belegd zijn op een zichtrekening, spaarrekening, termijnrekening en in commercial paper (korte termijn thesauriebewijzen) uitgegeven door die financiële instelling.

3.3.2. Het *maximum totaal uitstaand nominaal bedrag aan beleggingen in geldmarktfondsen (duurzame én niet-duurzame)*. Deze limiet wordt uitgedrukt als een percentage t.o.v. de totale beleggingsportefeuille.

3.4. TOEGELATEN INSTRUMENTEN

3.4.1. Instrumenten waarvan de emittent de overheid (of gelijkwaardig) is : schatkistcertificaten, schatkistbons, korte termijn thesauriebewijzen (of commercial paper) en depositobewijzen.

3.4.2. Instrumenten waarvan de emittent een financiële instelling is : zichtrekening, spaarrekening, termijnbelegging (of termijndeposito), effectenbeleggingen (inclusief geldmarktfondsen), vervroegde terugbetaling van leningsintresten, korte termijn thesauriebewijzen (of commercial paper).

3.4.3. Derivaten of afgeleide producten worden in het kader van beleggingen niet toegelaten.

3.4.4. Gestructureerde beleggingen (= combinatie van een eenvoudige termijndeposito met één of meer derivaten) zijn in principe niet toegelaten tenzij deze economisch te verantwoorden zijn over de duurtijd van de belegging. Minimumvoorwaarde is dat ten allen tijde het kapitaal gegarandeerd is door een overheid of kredietinstelling waarvoor de toegestane kredietlimiet dit toestaat. Tevens dient het liquiditeitsrisico minimaal te zijn. Gestructureerde beleggingen met geïncorporeerde verkochte opties (tenzij 'zero cost') zijn niet toegestaan. Coupons waarvan het niveau bepaald wordt door andere risicofactoren dan rente en/of inflatie zijn ook niet toegelaten.

3.5. RAPPORTERINGEN

De minimum rapportage betreffende de beleggingsactiviteit bestaat uit:

3.5.1. een tweewekelijkse rapportering aan het *rentecomité* (samenstelling : financieel directeur – teamcoach FIN Beheer en ondersteuning – proceseigenaar gelmiddelenbeheer - experts)

3.5.2. een driemaandelijke rapportering aan het college / vast bureau

3.5.3. een jaarlijkse rapportering aan de gemeenteraad /raad voor gemeenschappelijk welzijn

4. De Financieringen

4.1. DOELSTELLINGEN

4.1.1. Het verzekeren van een duurzame toegang van de Stad Gent tot de financiële markten teneinde leningen te kunnen aangaan voor de uitoefening van haar publieke taak.

4.1.2. De schuldenportefeuille moet optimaal beheerd worden in functie van rentabiliteit en risico, m.a.w. er moet gestreefd worden naar zo laag mogelijke financieringskosten tegen een minimaal risico.

4.2. BESLISSINGSCRITERIA

4.2.1. Voor de financiering van de structurele thesauriebehoeften kan zowel gebruik gemaakt worden van korte termijn als van lange termijn financieringsinstrumenten. Een zekere mate van diversificatie (tegenpartijen, markten) is aangewezen. Bij een offerte van verschillende tegenpartijen wordt de economisch meest gunstige gekozen.

4.2.2. De gemiddelde (gewogen) resterende looptijd van de schuldportefeuille moet in overeenstemming zijn met de gemiddelde (gewogen) resterende afschrijvingsperiode van de gefinancierde activa.

4.2.3. Bij het beheer van de schuldportefeuille moet rekening gehouden worden met een minimaal na te streven 'duration' of gewogen gemiddelde looptijd.

4.2.4. Bij het beheer van de schuldportefeuille moet rekening gehouden worden met de juiste mix van variabele leningen (herzienbare rentevoet) en vaste leningen (rentevoet vast tot eindvervaldag). De voor de nieuw op te nemen leningen na te streven verdeling tussen deze soorten leningen wordt bepaald in functie van de rentevoet waartegen de leningen kunnen worden opgenomen.

4.2.5. Voor het indekken van renterisico's moet bij voorkeur gebruik gemaakt worden van traditionele instrumenten (bvb. een 'forward fixing' of de in de lening contractueel voorziene mogelijkheden). Derivaten, al dan niet losstaand (zie 4.4.4) of verwerkt in de achterliggende financiering (zie 4.4.5), worden ook toegelaten maar mogen enkel aangegaan worden bij financiële instellingen met een externe kredietrating (van Moody's, Standard & Poor's of Fitch). Bovendien moet de looptijd van deze derivaten beperkt gehouden worden.

4.2.6. Bij het beheer van de schuldportefeuille mogen er geen grote concentraties voorkomen van leningen die een renteherziening krijgen.

4.3. LIMIETEN

Onderstaande limieten gelden. De hoogte van deze limieten wordt door het college van burgemeester en schepenen en vast bureau op voorstel van het rentecomité goedgekeurd.

4.3.1. Het *maximum percentage te herfinancieren lange termijn schuld dat op vervaldag komt binnen achttien maand.*

4.3.2. Het *maximum percentage lange termijn schuld dat gefinancierd is via een korte termijn financieringsbron.*

4.3.3. De *minimale 'duration' van de totale schuldportefeuille.*

4.3.4. De *verdeling tussen variabele en vaste leningen voor nieuwe leningen.*

4.3.5. Het *maximum totaal uitstaand notioneel bedrag aan derivaten per financiële instelling.*

4.3.6. Het *maximum percentage van leningen die een renteaanpassing krijgen in een bepaald kwartaal respectievelijk jaar.*

4.3.7. Het *maximum percentage 'bullet'-financiering (via gelijk welk type van financiering).*

4.4. TOEGELATEN INSTRUMENTEN

4.4.1. Korte termijn instrumenten : thesaurievoorschot, kasfaciliteit, kaskrediet, vaste termijnkrediet, korte termijn thesauriebewijzen.

4.4.2. Lange termijn instrumenten : klassieke banklening (zowel deze met tussentijdse kapitaalaflossing als van het type 'bullet'), lange termijnsfaciliteit, private placements, public placements en crowdlending.

4.4.3. Forward-fixing: een traditioneel instrument ter indekking van renterisico's op bankleningen, verwerkt in de lening zelf.

4.4.4. Derivaten (of afgeleide producten) ter indekking van het renterisico op de instrumenten onder 4.4.1 en 4.4.2. Derivaten zijn enkel toegelaten indien deze 'plain vanilla' (= in zijn eenvoudigste vorm) zijn, volledig worden begrepen en ook kunnen gewaardeerd worden. Enkel volgende derivaten komen in aanmerking : (forward) renteswap (IRS), gekochte cap, zero cost collar en forward rate agreements.

4.4.5. Gestructureerde leningen (= combinatie van een banklening met één of meer derivaten) zijn enkel toegelaten indien ze 'plain vanilla' zijn en géén geïncorporeerde verkochte opties bevatten. Tevens mag het niet de bedoeling zijn de rentelasten voor zich uit te schuiven. De analyse dient te gebeuren over de gehele looptijd van de lening. Er moet op voorhand gekend zijn welke de financiële kost zal zijn in het slechtste scenario. Rentevoeten waarvan het niveau bepaald wordt door andere risicofactoren dan rente en/of inflatie zijn ook niet toegelaten (vb. een lening waarvan de rentevoet afhankelijk is van de stand van een welbepaalde aandelenindex).

4.5. RAPPORTERINGEN

De minimum rapportage betreffende de financieringsactiviteit bestaat uit:

- 4.5.1. een maandelijkse rapportering aan het *rentecomité* (samenstelling : financieel directeur – teamcoach FIN Beheer en ondersteuning - proceseigenaar gelmiddelenbeheer - experts)
- 4.5.2. een driemaandelijkse rapportering aan het college / vast bureau
- 4.5.3. een jaarlijkse rapportering aan de gemeenteraad /raad voor gemeenschappelijk welzijn